

ERDÉLYI KÖZ- ÉS MEZŐGAZDA- SÁGI HAVI FOLYÓIRAT

GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

A lapfelügyelő bizottság irányítása mellett
szerkeszti és kiadja:
TÖRÖK BALINT
az E. G. E. igazgatója.

ROVATVEZETŐK:

BODOR KÁLMÁN
BORÓCZY LÁSZLÓ
FARKAS ÁRPÁD
FÜZESSY DEZSÓ
GYALUI SÁNDOR
KONCZ GYÖRGY
KORPONAY KORNÉL
KORPONAY FERENC
DR. OBERDING JÓZSEF
DR. RÉCSEY LAJOS
DR. SCHILLING DEZSÓ
DR. SZENTKIRÁLYI SAMU

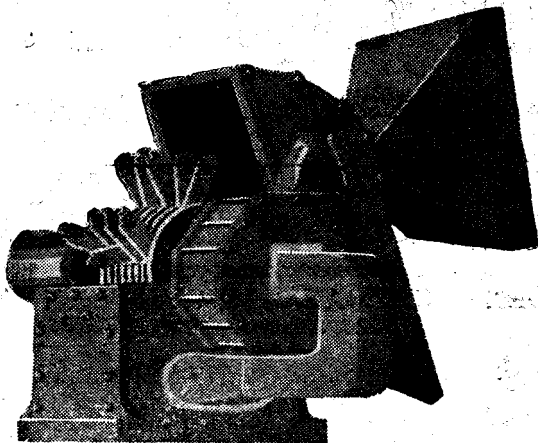
Az Erdélyi Gazdasági Egylet
tagjai az Erdélyi Gazdát tagsági
illetmény fejében kapják.

Nem tagok részére
az előfizetési díj egy évre 80 L.

A LAP AZ E. G. E. TULAJDONA.

MEDICAGO egyetemes öröl- és zúzógép a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyamattal tetszés szerinti finomságra öröl lucernát, lóherét, ballacimet és minden egyéb szálas takarmányt, morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozst és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépésre, olajpogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas. Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen öröl. Felül-mul minden eddigi őrlőgépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, koks, mész, kő, papír, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpor, cement, só, cukor, paprika, műtrágya, asbest, gipsz, téglák, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Vezérképviselőt:

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Akinek elsőrendű gyümölcsfákra, rózsákra, díszcserjékre, évelőkre és szőlőoltványokra szüksége van, kérje az alanti hírneves cég

legújabb árjegyzékét:

Ambrosi, Fischer & Co.

Aiud-Nagyenyed.

Biztosítsunk

a mi

intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nél

ERDÉLYI GAZDA

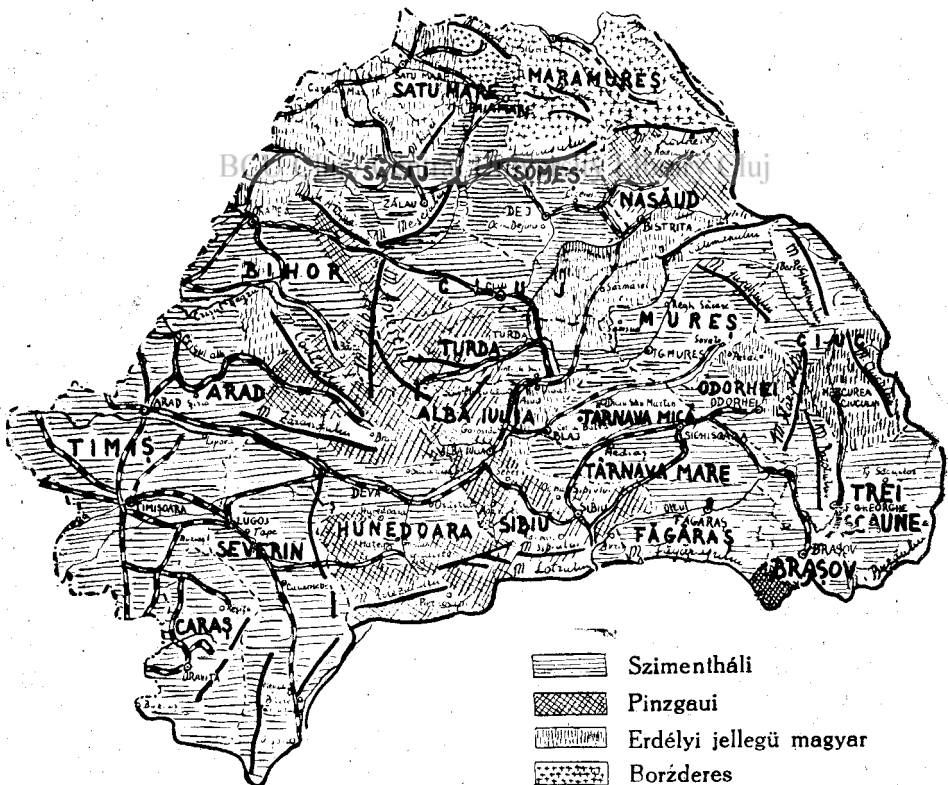
KÖZGAZDASÁGI ÉS MEZŐGAZDASÁGI FOLYÓIRAT

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
HIVATALOS KOZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP
ELSEJÉN

SZERKESZTI TÖRÖK BÁLINT AZ E.G.E. IGAZGATÓJA

A szarvasmarha tenyészkörletek beosztása Erdélyben.

Az erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarha tenyészkörlet volt a legkiterjedtebb Erdélyben az impériumváltás előtt. A háborús évek után különösen Székelyföld egyes vidékein nagyon vegyes lett az állomány, mert nem fordítottak kellő gon-

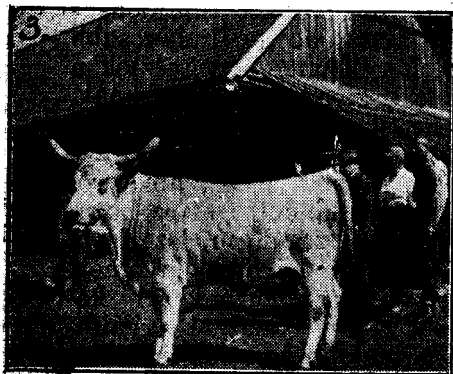
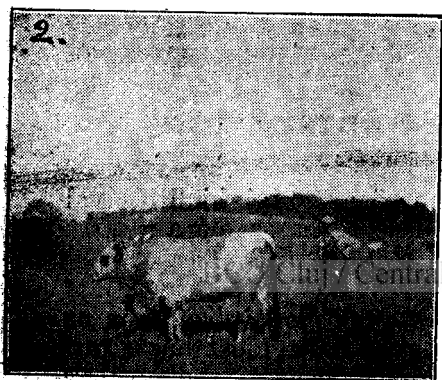
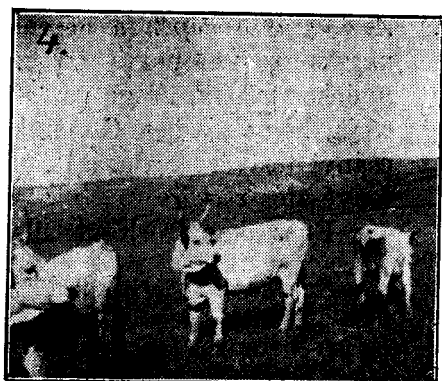
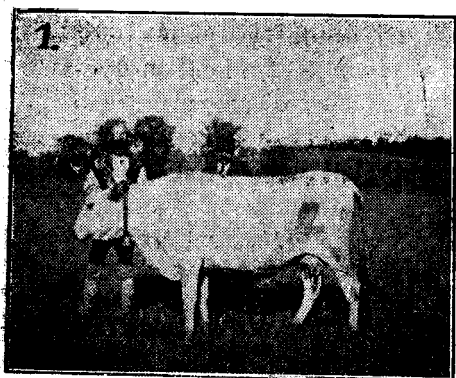
dot az apaállatbeszerzésre, sőt a földreform az apaállatnevelést is válságos helyzetbe sodorta, mert a bikaneveléssel foglalkozó gazdaságok tenyésztéseiket kénytelenek voltak felosztani, ugyanarra, hogy ma még a magyarfajta tenyészkörletek területén is alig lehet hibátlan apaállatot találni. Ebből óriási kár származik köztenyésztésünkre, épen most, amikor ismét vissza kell térnünk a traktorok bukása után e világhírű, edzett és igénytelen igavonó fajtához, mely hivatva volna a regát elmaradt apró tenyészanyagának a feljavítására is. A térképen láthatók azok a kis foltok, amelyekre a magyar fajta szarvasmarhát visszaszorították. A tenyészkörletek módosítása érdekében az E. G. E. felirt a kormányhoz.

Veszendő kincsünk nyomán.

Mint az Erdélyi Gazda okt.-i számában sok szó esett róla, pusztulóban van az erdélyi magyar-fajta szarvasmarha, de azért még sok szép példánya van a köztenyésztésben és egyes magán meg állami gazdaságokban is, úgy, hogy még van mire és mivel építeni, ha a hivatalos körök nem erőszakolják tovább is a szimenthalit ezen körzetekben is, hol *megfelelőbb* a régi ősi marha.

Szeptember hó folyamán *Piacsek* András m. kir. gazdasági felügyelővel, br. *Atzél* Ede földbirtokossal és *Török* Bálint E. G. E. igazgatójával bejártuk a Mezőség egy részét és körutunkon *Török* Bálint néhány felvételt csinált, melyekből magyarázó szöveggel közlök egy párat.

1. Gyöngyös nevű 7 éves tehén. Rendkívül finom alkotásu, kissé csapott és rövid faru vékony csontu állat, de oly kitünő tejelő, hogy ezen tulajdonsága minden hibáját kijavítja. Tulajdonosa gr. *Béldi* Ferenc, Mezőmehesen. A tenyészlet cca 20 tehénből és megfelelő növendék állatból áll s célja igasökrök nevelése. *Pajkos* nevű törzsbikáját a 2. képen mutatjuk be. A 3. képen a régi híres gr. *Wass* Béla-féle mezőzáhi tenyészlet *Nyalka* nevű 24 t. számú gyönyörű szép tehenét láthatjuk. Hatalmas méreteit a fénykép is bizonyítja, de azért néhányat felmértem. Marmagosság 140 cm., lábszárméret 21 cm., övméret 198 cm., medence (csipő) szélesség 55 cm., farkbub szélessége 30 cm. A tenyészlet most kevés létszámu, de az egyedek annál kiválóbbak és a szebbnél szebb növendék állatok biztosítják a régi multhoz méltó jövőt, ha a mostani tulajdonosnak br. *Atzél* Edének sikerülni fog megfelelő bikát szerezni Magyarországból amire a kellő lépéseket már meg is tette.

Az 1. kép gr. *Béldi* Ferenc mezőméhesi gulyájának *Gyöngyös* nevű törzs tehene. A 2. kép pedig *Pajkos* nevű törzsbikája. 3. Br. *Atzél* Ede mezőzáhi (volt gr. *Wass-főle*) tenyészetének *Nyalka* nevű törzstehene. A 4., 5. és 6. képen a gerendkereszturi állami gulya tehenei láthatók. Ezek még a magyar állam tulajdonát képező kiváló tenyészanyagnak szerencsés véletlen folytán tiszta vérben megmaradt utódai.

A 4. számú képen a gerendkereszturi állami gulyának egy nagyon szép csoportjában az 5-ik és 6-ikon 1—1 tehénben gyönyörködhetünk. A gulya részben mezőhegyesi származású s célja, hogy részben Gerendkeresztúron, részben a mezőnagysányi testvér gazdaságban tenyészbikákat neveljenek a köztenyésztés részére.

Pusztakamarás, okt. 19.

Szász Ferenc.

Szerkesztő megjegyzése: Az erdélyi magyarmarha tenyésztésének rendkívül fontos kérdéséről pusztakamarási Szász Ferenc, a szatmári kiállításon egy vita-gyűlést vezetett be, melyről lapunk mult számában beszámoltunk, de ettől eltekintve is mindig szívesen adunk helyet lapunkban e fontos kérdés megvitatására.

A minőségbúzatermelés gyakorlata.

Az E. G. E. Szatmáron tartott mezőgazdasági kiállításával kapcsolatos gazdasági előadásorozat számára

írta: *Dr. Konopi Kálmán.*

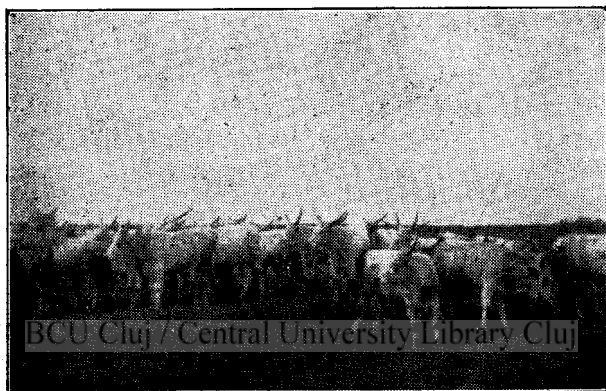
BCU Cluj - Central University Library Cluj

Még nem is olyan régen, századunk első évtizedében az európai molnár- és pékvilág a magyar tiszavidéki búzát tartotta a „minőségbúza“ tipikus képviselőjének. És akkoriban csakugyan annak a még nem nemesített, de fajtájában és termelési viszonyaiban szerencsés világcikkek tulajdonságai közelítették meg leginkább a búzapiac legáltalánosabb igényeit. Ezek az igények pedig nagyjában megegyeztek a jó háziasszony igényeivel, aki azt a lisztet tartja legjobbnak, amelyből finom rétestésztát tud nyújtani, könnyű kenyeret, rugalmas farsangi fánkot tud sütni.

Ma már ez nincsen így. A rétestésztanyújtás, amelyről még Kossuthány is azt írja 1907-ben kiadott híres búzákönyvében, hogy egyik legjobb minőségvizsgáló módszer, ma már nem felel meg a világpiac minőségi követelményeinek. A leginkább keresett Manitoba néven forgalomba kerülő kanadai búzák legjobb választékaiból rétest készíteni egyáltalában nem lehet. Ma már nem a legjobb használati lisztet adó búzát keresik leginkább a világpiacon, hanem azt, amelynek a lisztje kis mennyiségben a gyengébb lisztékbe keverve, azoknak a használhatóságát a kívánt mértékre feljavítani képes. Ez a „minőségbúza“, amelyről napjainkban annyit irnak és beszélnek.

A sikeres minőségbúzatermelés gyakorlati feltételei között a sorban legelső, fontosságban is igen számottevő, sőt nélkülözhetetlen: a fajta helyes megválasztása.

Vannak nemesített buzafajták, amelyek, ha a termelési körülmények és az időjárási tényezők csak egy kissé kedvezőek, könnyen alakítják ki a legkitünőbb minőséget: a bőséges sikertartalmat, a siker rugalmasságát és szívósságát, azt an az vizkötőképességet, amelyet a mai világpiac keres és jól megfizet. Ilyen fajtákra elsősorban az exportvidékeknek van szükségük, nálunk tehát a nyugati alföldi megyéknek, a Regát Dunamenti megyéinek és Besszarábiának. Más fajták még a legkedvezőbb körülmények között is csak ritkán teremnek kifogástalan minőséget. E két véglet között állnak azok a fajták, amelyek legtöbbszörre azt a régi jó minőséget

A szatmármegyei csengerbagósi kisgazdáknak közös csordában leget, 52 drb. 1—2 éves magyarfajta bikája, amelyek eladók. Képünk egy csoportban mutatja be a magyarországról importált kiváló apaállat utódait. Az érdeklődőknek a község református lelkésze készséggel nyújt felvilágosítást.

alakítják ki, amelyet a háziasszonyok legjobban szeretnek, dea mely kivitelre már nem olyan alkalmas. Kissé kedvezőbb viszonyok között ezek a fajták is el tudják érni a más gyöngbbé lisztek feljavítására alkalmas minőséget s ilyenkor szaporítják az elsőrendű exportminőséget. Viszont igen kedvezőtlen viszonyok között oly nagy minőségi visszaesést tapasztalhatnak, hogy már keveretlenül fel sem használhatók.

Nem csak a lisztválasztékokat lehet tehát minőségük szerint osztályozni, hanem a fajtákat is, a legnagyobb valószínűséggel átöröklődő minőségi jellegük alapján. A Hankóczy által felállított A, B és C minőségi osztályok a fajták szempontjából is fenntarthatók azzal a megszorítással, hogy a minőségi jellegben minden osztályon belül fordulnak elő jobbra és balra minőségi kilengések s hogy ezért a fajták osztályozása csak normális tenyész körülmények feltételezésével megbízható.

Az A osztályba tartozó fajtákat a mai kor szellemének

megfelelően offenzív buzáknak is nevezhetjük. Mert, akár azok a hirhedt 42-es ágyuk, arra is alkalmasak, hogy a leg-erősebb vámvédelmi erődítményeket ledöntsék.

A B osztályt ezen az alapon „béke-buzának“ kényeztet-
hetjük, mert alkalmas a házi béke fenntartására, amennyi-
ben megkíméli a sok bajt látott kedves gazdatársakat attól,
hogy amikor külső bajoskodásaik után pihenni térnek otthon-
ukba, ott egy újabb váratlan kemény offenzívával találják
szemben magukat a konyha-front felől, amelynek gépfegy-
verei azt berregik a fülébe, hogy „ebből a lisztből az idén
nem eszünk rétest!“ — vagy: „amíg ez a liszt el nem fogy,
lapos marad a kenyér, ha megfeszülünk is a dagasztóteknő
mellett!“ És így tovább...

A C osztályt a háborus emlékek alapján „hadibuzának“
nevezhetjük, mert a háborus világban ennek is meg volt még
a viszonylagos becsülete a megfogyatkozott élelmiszerek
piacán. Ma azonban erre a típusra már sehol sincsen szük-
ség a Duna völgyében, mert még terméshozam tekintetében
sem előzik meg általánosságban a jobb minőségű fajtákat.

A fajtakérdés megfontolása közben sohase felejtjük el
azt, hogy a minőségbuzatermelés követelménye nem azt je-
lenti, hogy minden vidék gazdája minden buzának szánt te-
rületén csakis azt a legkiválóbb minőségű exportbuzát
igyekszik kitermelni, amelynek hiányáról nagy nehézsége-
ket okozott a Dunamedence országainak közgazdasági életé-
ben. Mert hiszen némely vidéken ezt a célt elérni talán a le-
hetetlenséggel határos, az időjárási, vagy talajviszonyok al-
kalmatlansága miatt. Más vidékeken, például egész Erdély-
ben, ahonnan nem szoktak buzát a külföldre szállítani, hiba
is volna csakis ezt a legkitünőbb minőséget kitermelni, mert
amint már említettem, ez a minőség közvetlen feldolgozásra
nem való, hanem csak más lisztek feljavítására. Csak a leg-
fontosabb exportvidékeken kell ennek az abszolút verseny-
képes minőségnek termelését erőltetni mindaddig, amíg a
mostani vámháború állapotokat egy nyugodtabb és embersé-
gesebb gazdaságpolitikai belátás meg nem szünteti.

Ha megtaláltuk azt a fajtát, amely viszonyaink között a
legjobb, céljainak megfelelő minőséget tudja megteremni,
akkor még arról kell gondoskodnunk, hogy a fajta találja
meg azokat a tenyészfeltételeket, amelyek jó tulajdonságai
teljes mértékű kifejtéséhez szükségesek.

Nemesítő gazdaságomban már régóta állítom be terme-
lési kísérleteimet olyan formán, hogy az engem leginkább
érdeklő fajták két parcellasorozatban kerülnek elvetésre. Az
egyiknek tenyészfeltétele minden tekintetben kedvezőek, a
másikban kedvezőtlenek. Az elsőt „intenzív“, a másodikat
„extenzív“ sorozatnak nevezem. Mostanában legáltalánosab-
ban ismert buzafajtám, az odvosi 241-es intenzív sorozata
termésének nedves sikertartalma az 1928 és 1933 közötti 6
év átlagában 36.74% volt. — Az extenzív sorozatban csak

29.54%. A különbség 7.20%, tehát igen jelentékeny. A legnagyobb különbség 1928-ban volt: 49.90% és 33.92 között, tehát 15.98%. A legkisebb a tavalyi (1933) hideg nyáron: 28.58% és 28.18%, tehát már csak 0.40%. Ugyancsak különbséget mutatott az intenzív sorozat javára a siker minősége is, bár ez a különbség sokkal kisebbmértvű volt, mint a mennyiség-beli.

Nyilvánvaló tehát, hogy a fajtán kívül a gazda akaratától függő többi tényezők is nagyban hozzájárulnak a jó buzaminőség kialakításához. Lássuk hát sorjában ezeket a többi tényezőket is.

Igen fontos a talaj tápanyagtartalma. A siker nitrogéntartalma anyag: fehérjeféle, tehát mennyisége a talaj nitrogéngazdagságától függ. Ezt a gazda többféleképpen szabályozhatja. Istállótrágyázással, (természetesen csak az elővetemény alá adva), nitrogényűjtő előveteménnyel, nitrogéntartalma műtrágyákkal, végül a talajnak a vetés előtti teljes beéredését előmozdító művelési eljárásokkal.

A műtrágyák közül a foszfor és káliutrágyák, — ahol használatuk egyébként is indokolt, — a siker mennyiségét nem szokták emelni, hanem inkább a minőségét javítják. A nitrogéngazdagság a szemnagyságot csökkenti, különösen ott, ahol megdőlést eredményez, de a siker mennyiségét rendszerint emeli. Műtrágyakisérelt-cimben a nitrogéntrágyák mérsékelt használata ott, ahol a talajnak erre szüksége volt, mintegy 2% nedves sikéremelkedést eredményezett.

Tisztában kell lennünk a vetésforgó fontosságával is. Az elővetemény hatása nem csak azáltal érvényesül, hogy vannak nitrogényűjtő növények és nitrogénpazarlók, hanem azáltal is, hogy a korábban lekerülő elővetemény után elég idő van a talaj beéredettségét kialakító összes talajmunkák elvégzésére, míg a későn lekerülő elővetemények után egy szántásba vetett buza földjében a kedvező strukturát és vegyi állapotokat előidéző fizikai és élettani folyamatok meg sem kezdődhetnek. Ebben a tekintetben a késői kapások tulnyomó termelése árthat a minőségbuzatermelésnek. Románia minőségbuzatermelésének egyik legfőbb akadályát látom a kezei tengeri után való buzatermelés szokásában. Az ilyen buza, — különösen ha a tengeri nem volt megtrágyázva — és ha a talaj nitrogéngazdagsága nem nagy, inkább vetőmagnak való termést szokott adni, egészséges, szép, nagyszemű búzát, de nem exportcélokra alkalmas piros, acélos, kitünő sikértartalmu árut.

Igen jó minőség teremhet ezzel szemben a jól trágyázott korai tengerik után, amelyek letörése után elég idő van két rendes szántásra. Ezért igen fontosnak tartom a korábbi tengerifajták meghonosítását az olyan vidékeken is, ahol a késői lófogú fajták beérése biztosítva van. Természetesen nem gondolok ezeknek a bővebben termő fajtáknak teljes kiszori-

tására. Éppen csak azt szeretném hangsúlyozni, hogy a minőségbuzatermelés érdekében bizonyos arányosságot kell a vetésforgóban biztosítani, amely megfelel az eladni szándékolt minőségbuza mennyiségének.

Legyen szabad itt röviden rámutatni a korai tengerik másfajta előnyeire: a mag értékesebb voltára, korábbi felhasználhatóságára, a szár nagyobb takarmányértékére, a hozamnak végletes időjárás esetén tanusított nagyobb biztonságára s a termésnek hideg nyarak utáni jobb eltarthatóságára és jobb csirakéességére is.

A buza alá adott talajmunkának fő szempontjai: a teljes beéredettség előmozdítása, megfelelő vizgazdálkodás és a legalkalmasabb vetésidő biztosítása. Csakis annak a buzának számíthatunk nagy és jóminőségű termésére, amelyik a tél beállta előtt egyenletesen kikelt és kissé meg is bokrosodott. Mérsékeltébb éghajlatú vidékeinken október első három hete a legmegfelelőbb vetésidő, Erdély hidegebb vidékein már szeptember hava.

Az aratás idejének a minőségre való hatásával régóta tisztában vannak a gazdák. A sárgaérésben learatott buza minősége a legjobb. A teljes érés bekövetkezte után ez a minőség rohamosan gyengülhet.

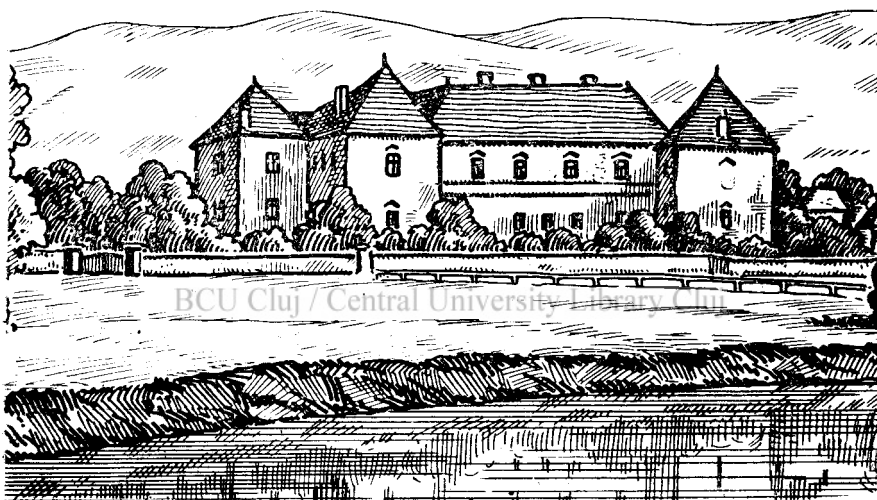
Tisztában kell lennünk végül azzal, hogy bármilyen megfelelő magot vetettünk, bármily gondosan tartottunk is be minden termelési szabályt, egész gazdaságunk minden táblájának termése mégsem lesz pontosan azonos minőségű. Ezért ne keverjük össze tábláink termését addig, amíg azok minőségi tulajdonságait pontosan meg nem ismertük. És csak ezután egyesítsük a legelsőrendű exportminőségeket, amelyekért a minőség ismerete alapján teljes tudatossággal kérhetjük majd a kereskedőtől a megfelelő magasabb árat, — a vetőmagminőséget, — a belső piac számára megfelelő jó minőséget és végül a gazdaság belső szükségletére szánt minőséget.

Ezeknek a minőségi különbségeknek megbízható megállapítására egyes megyékben vannak már hivatalos intézményeink. Így az aradi központi Mezőgazdasági Kamara laboratóriumában a körzetbe tartozó Arad-, Bihar- és Hunyad-megyék gazdái díjmentesen vizsgálhatják meg buzáikat. A temesmegyei Kamara laboratóriumában is folynak ilyen vizsgálatok.

Ezek a minőségi vizsgálatok elég egyszerűek ahhoz, hogy azokat minden értelmes gazda sajátmaga is elvégezhesse. Amint eddig is maga állapította meg a gazda buzájának hektólitersúlyát, vagy mustjának cukortartalmát, úgy kell ezentúl megállapítania legalább hozzávetőleges pontossággal buzája sikértartalmát és sikerminőségét.

Az erdélyi magyar mezőgazdasági szakoktatás új otthona.

Az impériumváltás nagy megrázkódtatásokkal járt a magyar lélekre. Nehezen tudunk felocsudni és ismét talpra állani. Nagyon messze vagyunk még attól, hogy rendszeresen kiépített magyarnyelvű mezőgazdasági szakoktatási intézményeink legyenek az alsó foktól a közép fokon keresztül a felső fokig, de a nehéz gazdasági viszonyok között élő kisebbségi sorsunkban örömmel látjuk a szakoktatásügy fokozatos kiépítésének egy új pillérét az Erdélyi Római Katolikus Státus által alapított új radnóti gazdasági iskola felállításában.

A radnóti róm. kath. gazdasági iskola.

A falu magyar földművelő népe új otthonot kapott a radnóti gazdasági iskolában, amelyet szeretettel ápolni mindnyájunk feladata az iskoláknak gazdasági terményekkel, I. o. vetőmagyakkal, tenyészállatokkal való ellátása díjtalanul vagy minimális árak mellett és a földművelő nép hivatása az iskola padjainak betöltéséről való gondoskodás, úgy amint azt Székelykeresztúr vidékén a székely gazdák tették. Az új iskola téli tanfolyamokra veszi fel a tanulókat, úgy mint a székelykeresztúri unitárius gazdasági iskola is, és két téli félév után, bizonyítványt ad a tanulóknak. Akik gyermekeiket Radnóton akarják taníttatni, levelezőlapon kérjenek utmutatást az iskola igazgatóságától. Az iskolába legalább négy elemi elvégzettségét igazoló gazdafjak vehetők fel.

Az Erdélyi Gazdában megjelenő apróhirdetések közlési díja szavanként 2 L. A legkisebb hirdetés közlési díja 20 L.

A szója bab termelése.

Az E. G. E.-hez felhívás érkezett a „Soia“ Rt.-től, amely az olajmagvak termelésével és kivitelével foglalkozik; és ebben a felhívásban a szója bab termelésére hívják fel figyelmünket.

Köztudomású, hogy a szója bab fokozottabb termelésére nézve megegyezés jött létre a közelmúltban a román állam és a németországi érdekelt körök között, amelyben mintegy 30.000 hektáron szója bab termelés van tervbe véve, a termésnek értékesítésével foglalkozik a nevezett Részvénytársaság.

A felhíváshoz mellékelt szerződés tervezet szerint a Részvénytársaság adja a termelők részére szükséges vetőmagot, amely kat. holdanként 20—25 kg-ot tenne ki. Ennek ellenében a termelő köteles minden 1 kg kapott vetőmag után 1½ kg-ot a termés letakarítása után a társaságnak díjtalanul vissza szolgáltatni. A termés többi része kg-ként 3 lei árban adandó át a társaságnak. A beszolgáltatandó mag száraz, érett tiszta kell legyen, legfeljebb 2%-os idegen anyaggal. A szerződésben a termelő kötelezi magát a társaság által előírt szerződési feltételek szigorú betartására, amelyek a talaj megválasztására, előkészítésére, a vetésre, művelésre, aratásra és céplésre vonatkoznak. Az összes állami, megyei és községi adók a szója termeléssel kapcsolatban a termelőt terhelik. Ezeket a Rt. a mag árából visszatarthatja. Aki gazdátársaink közül a szója termelés iránt érdeklődik, kívánatra a részletes utasítást megküldjük a szerződés-mintával együtt.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az EGE-nél. A szegődménylevél alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási felvételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára darabonként 2.— lei. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalos füzetenként 25.— lei, 50 oldalos 15.— lei, 16 oldalos nagy ivenként füzetlenül 5.— lei-ért áll a gazdaközönség rendelkezésére. Megrendelhetők az EGE. titkári hivatalában. Kolozsvár, Attila-u. 10.

Fajtaazonossági

és csiraképességi garancia mellett ajánljuk

legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyha- és virékgerti, gazdasági takarmány- és fű-

magvainkat,

valamint eredeti Quedlinburgból importált eckendorfi takarmány-répmagunkat.

„ERFURTH“ Salamon és Stefan

magtermelés és magkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 38. sz.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk. — Árjegyzék ingyen.

Egyleti élet

Az E. G. E. szatmári kiállításán kitüntetettek névsora. (Folytatás.)

Ezüst érmet nyertek :

Korponay Ferenc, Nagy Béla, Steiner Jenő. Hajdu György, dr Csengeri István, Kindrics László, Szatmár város, Horváth Mihály, Kalla József, Debreczeni Károly, Darabont Ferenc, Horváth András.

Bronz érmet nyertek :

Pál Mihály, Horstein Dávid, Mureşan V. Iuon, Botlinger Pál, Széles István, Kerekes Ferenc, dr. Koronka Pál, Weisz Ignác, Zolcsak József, Pintye Ferenc, Vajda Simon, Szabó Pál,

Pénzdíjat nyertek :

Községi bikagondozó Odoran, Községi bikagondozó Apateu, Községi bikagondozó Pauleşti, Községi bikagondozó Apa, Községi bikagondozó Sotai, Községi bikagondozó Batiz, Községi bikagondozó Amaţi, Községi bikagondozó Prilag, Községi bikagondozó Vama, Községi bikagondozó Bixad, Községi bikagondozó Boinesti, Községi bikagondozó Oraşul nou, Erdei Bertalan, Kuk László, Kádár Vasile, Kávári Vasile, Vargha György, Lőrincz László, Bartha Sándor, Deák Lajos, Lakatos József, Klipics Jakab, Burcus Gheorghe, Udud András, Suta Zenobia, Aman Vendel, Donka László, Juhos Sándor, Pinteá János.

Oklevelet nyertek :

Dr. Barbul I. Károly, Krainik József, Pinteá Ioan, Székely Géza, Község Oraşul Nou, Odoreu, Apatea, Apa, Potau, Prilog, Vama, Bixád. Baineşti, Anderco V. István, Pop Gheorghe, Sindicatul Crest Sim., Nemes István, Havasi Miklós, Márkus László, Szeremi Péter, dr. Széles Eugen, Gyulu István, Burcus Traian, Bocu Vasile, Silaghi Miklós, Rist István, Vinkler István, Hermann József, Filep László, Caiţa György, Balázs Stefan, Kállai György, Sefler Anton, Takácsi Antal, Kacsó Sándor, Kerekes László, Kerekes Ferenc, dr. Winter Hoffen Ferenc, Bodor Kálmán.

XI. Turisztika csoportban : arany érmet nyertek :

Orosz Endre, Mertz Nándor.

Ezüst érmet nyertek :

K. K. A. S. E., Kolping-Egylet.

Bronz érmet nyertek :

Györke Márton, Mured-Egylet.

XII. Fényképészeti csoportban arany érmet nyertek :

Foto Savey Parf., Nyisztor Ferenc, dr. Svábi Ferdinand, Fortuna Drogeria.

Ezüst érmet nyertek :

Mikolai Songott, ifj. Kovács Sándor.

Bronz érmet nyertek :

Ifj. Kovács Gyula, Friedmann Miklós, Hunwald Béla.

Oklevelet nyertek :

Neuman Endre, Révész Gyula, Kandel István, Szabó János, Kovács István, Dercsényi Etus, Markovits Elek, Foto Savoy Laboratorium.

A Marosmegyei Földmives Szövetség 1934. évi működéséről.

Irta: Anghi Balázs.

Az elmúlt 1933/34. év rendkívül mozgalmas éve volt a „M. F. Sz.”-nek. Belső és külső szervezkedések láncolata volt az egész év, melynek kifejezett célja volt gazdatársadalmunknak céltudatos munkával való előbbre vitele. E mozgalom sikeres keresztülvitele érdekében a régi Gazdaköröket újra szervezte és ujakat is létesített, ily formán a Szövetség gazdatársadalmunk minden rétegével szoros kapcsolatban áll.

E mély gyökereket eresztő kapcsolatok tették lehetővé, hogy a Szövetség Gaál Elek és Anghi Balázs előadásaiiban 8—10 napig tartó tanfolyamokon át 8 községben, mintegy 20 község bevonásával több mint 500 hallgatót képzett ki a Gyümölcs és szőlő-kertészet alapvető legszükségesebb kérdéseiben. E tanfolyamokon nagyapa, apa és unoka tanultak együtt — nemes versenyre kelve egymással — ülve az apró, kis iskolai padocskákban, melyekből egyike-másika már 50 évvel ezelőtt nőtt ki!

A gyümölcskertészeti tanfolyamoknak és szakelőadásoknak örvendetes jelensége az, hogy a helyi Mezőgazdasági Kamara mintegy 20.000 drb. gyümölcscsemetéjét valósággal elkaptokták a vármegyében, ugyszintén a Tóthfalussy-féle kert-készletet is, nem szólva az Ambrózi, Groza és Maar-féle nagy telepekről rendelt csemetékről. De a hallgatók még tovább mentek, hol ön-önmaguk, hol oktatóikkal társulva, kisebb-nagyobb gyümölcs és szőlő-oltvány telepeket létesítettek, melyek ugyan még a jövő zenéi, de fontos és örvendetes tény az, hogy a mag már elvettett!

A Szövetség több községben rendezett „Gazda napot“, melyek mindannyia szépen sikerült.

A Vármegye és Mezőgazdasági Kamara által rendezett gyümölcshéten is a Szövetség kivette részét. Az elnökség tagjaiból kiállítottak Mikó László, Teleki és Toldalagi grófok, Pataki István, Kovács Béla, Gaál Elek és Anghi Balázs, nagyban emelte a kiállítás sikerét.

A Szövetség, mint mindig, ugy ez évben is folytatta nemes buzavetőmag akcióját, melyet az arra legjobban rászorult és érdemes kisgazdák között osztott ki. Ez akció különösen az elmúlt 1933. év őszén volt nagyjelentőségű.

Legutóbbi összejövetelén a Szövetség úgy döntött, hogy megrendezi az elkövetkező 1935. évben esedékes kiállítását, melyet még nagyobb szabásúnak akar megrendezni, mint az 1931 évi nagy — országos hirnevet kiérdemelt — kiállítás volt.

Az újraválasztott Elnökség, mely valójában a régi vezetőségéből alakult meg újra, lankadatlan erővel dolgozik népünk fellendítésének, boldogításának előbbrevitele érdekében. Jel-szó: Viribus Unitis!

Gazdaköri gépvásárlás. A kilyéni gazdakör egy triört vásárolt a tagok közös használatára az E. G. E. közreműködésével. Ára 12.000 lej.

Több falusi gazdakör egy-egy bázsingeső vásárlását vette tervbe, melynek segítségével a felpuffadt szarvasmarhák megmenthetők. Ilyen mentőeszköze a kolozsvári Gazdasági Egyesületnek a négy kerület részére négy is van, amelyek segítségével sok esetben nagy értékeket mentett meg az Egylet tagjai javára. Ára minőség szerint 700—1200 lej.

Az Erdélyi Gazda mai számához egy körlevelet csatolunk, amelynek tartalmát T. Tagtársaink szíves figyelmébe ajánljuk, azzal az e helyen is megismételt és nyomatékkal hangsúlyozott kéréssel, hogy igyekezzék minden E. G. E. tag legalább egy új tagot szerezni az E. G. E.-nek, mert a 60 lejes tagdíjjal csak nagy taglétszám mellett küldheti az egyesület tagsági illetmény gyanánt az Erdélyi Gazdát. A körlevelel kívül pénzesutalványt is csatolunk a mai számunkhoz, kérve T. Tagtársainkat, hogy annak felhasználásával az 1935. évre január hó 1-én esedékes tagdíjat az E. G. E. címére beküldeni szíveskedjenek.

Számtartási és adóügyi tanfolyam az E. G. E.-ben. Az Erdélyi gazdasági Egylet a földmivelésügyi minisztérium 264863—1934. számú engedélye alapján Kolozsvárt 1935. január 14—19-ig számtartási és adóügyi tanfolyamot rendez az érdekeltektől származó tagok számára. A tanfolyamon a gazdaközönség birtokkategóriákra való tekintet nélkül részt vehet. A mezőgazdaság is üzlet lévén, rendkívül fontos, hogy mint a kereskedő és iparos, a gazda is rendszeres számadásokat vezessen és az egyes termelési ágak rentabilitása felől számszerűen legyen tájékozva, úgyszintén a tulajdonos a saját számláját is világosan lássa az évvégi zárszámadások összeállításánál és az így szerzett adatok alapján állíthassa össze jövő évi vetés forgóját és költségelőirányzatát. Igen nagy jelentősége van az adótörvények ismeretének, amely felől a hallgatók szintén kellő tájékozódást fognak kapni a tanfolyamon. A tanfolyam díjtalan, csupán 100 lei beírási díj fizetendő. A tanfolyamra január hó 10-ig lehet jelentkezni az Erdélyi Gazdasági Egyletnél, Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan-Attila u. 10. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha legalább 20 hallgató jelentkezik.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tag ijak küldettek be: Novák Ernő Ruschița 150.— L 1933. évre. Kónya Kálmán Nagyborosnyó 200.— L 1934. évre. Gazdakör Ip. 200.— 1934. évre. Báró Kemény Katalin 200.— L 1934. évre. Dr. B. ros Béni Honctó 400.— L 1933—34. évre. Kőrösi György Mpeđerlaka 150.— L 1931—32 évi rész. Adria Biztosító Társulrt H. 400 L 1931—32—33—34. évre, br. Bánffy L. Mgezse 400 L 1933—34. évre, Boróczy L. Bertamajor 1931—32—33—34. évre, Maitényi M. Kismajtény 1935 évre 200 L, Takácsi M. Kürtös 1933—34. évre 400 L, Csiszár S. Msziget 1933—34. évre 300 L.

Gyümölcsstermelés

A kéksav felhasználása a fák és szőlők kártevői ellen.

Irta: Ambrosi Mihály, a romániai fa- és szőlőiskola tulajdonosok szövetségének elnöke.

Az illetékes helyek elhamarkodott kijelentése folytán a külföldön az a nézet terjedt el, hogy a romániai gyümölcsösök, fa- és szőlőiskolák már erősen meg vannak fertőzve a San José pajzstetütől. Dacára annak, hogy az arra hivatott szakkörök alapos vizsgálata világosan kimutatja, hogy fertőzésről az országban szó sem lehet, mivel a San José pajzstetűt csak a magyarországgal határos megyéknek egyes gyümölcsöseiben és kisebb faiskoláiban lehet találni, — mégis fel kell vennünk a harcot ezen új kártevő ellen, amelyet amerikából hurcoltak be. Előkészületeket kell tennünk idejében ezen kártevő elterjedésének hatásos meggátolására.

A romániai fa- és szőlőiskola tulajdonosok szövetségének hatása alatt a földművelésügyi minisztérium szőlészeti osztályának a vezetője I. C. Teodorescu, a romániai mezőgazdasági kísérleti intézetének a phythopatalogiai osztályával karöltve november hó 14-én, egy a mai kornak megfelelő védekezési módot mutatott be. Dr. Tr. Săvulescu, az intézet igazgatója a San José pajzstetű ellen mint a leghatásosabb védekező szert a kéksavat jelölte meg. Kezdetben a kéksavat a helyszínen Cyanatriumból és kénsavból állították elő. Azonban ez a módszer veszélyes és épen ezért már jelentős hiadás volt az, amikor a német „Gesellschaft für Schädlingkämpfung m. b. H.“ Frankfurt a/M a folyékony kéksavat felszívatta egy megfelelő hordozható anyagba és így előállította a Zyklon B nevű szert, így hozván azt forgalomba. Azonban ez a szer is a növényvédelemben való felhasználásánál, emberre és állatra nézve nem teljesen veszélytelen és ezért épen úgy mint a már említett szert csak gyakorlott személyzettel lehet alkalmazni. A kéksav általános használati formája a $Ca\ 1\ c\ i\ d$, amely kéksav és mész vegyülete ($Ca / C\ N / 2$). A $Ca\ 1\ c\ i\ d$ a német „Gesellschaft für Schädlingsbekämpfung m. b. H.“ adatai szerint, garantáltan 50% kéksavat tartalmaz, amely maradéktalanul felhasználódik és ami visszamarad az már csak a veszélytelen oltott méz. A $Ca\ 1\ c\ i\ d$ vagy apró szemcsés pór vagy pirulák alakjában kerül forgalomba.

A fa- és szőlőiskolai anyag fertőtlenítésére a legcélszerűbb a pirula alak, amelyet Săvulescu professzor is bemutatott. Egy pirula pontosan 10 gr. kéksavat tartalmaz. A pirulákat légmentesen elzárható dobozokban szállítják. Ezen dobozok egy-egy pirula eltávolítása után újra légmentesen lezárandók, mivel a

Calcid a nedves levegő behatása alatt bomlik. Ezen pirulákkal való gázoláshoz, egy külön erre a célra készült őrlő és porlasztó készülék szükséges. Kisebb mennyiségű növényt egy jól záródó ládában is — mint ahogy azt itt is bemutatták — lehet fertőtleníteni. Nagyobb üzemnél jól záródó termeket kell építeni, amelyeknek a hőmérséklete legalább 12° C. alatt tartható. A kísérleti intézet udvarán most van építés alatt egy ilyen terem. A Calcid alkalmazása tekintetében a részletes tájékoztatást az E. G. E. Gyümölcsészeti Szakosztálya szívesen nyújt postabélyeg ellenében.

Piac.

A bánati terménypiacon a buza ára nem változott lényegesebb módon, míg ellenben az ókiárlyságban tetemes összeggel esett. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy ott az intervenciózás vásárlások elmaradása és a konverziós határidő következtében ismét nagyobb mennyiségben került piacra buza, amit a malmok nem voltak képesek fölvenni, a kereskedelem pedig az export szünetelése miatt nem vásárol. A bajt fokozza az is, hogy a budapesti buzavilágkonferencia eredménytelenül oszlott szét.

Kolozsvári piaci árak. Terményárak 100 kg.-ként: Buza 430—435 lej, Bótengeri 270—280, Ujtengeri 210, árpa 270—280, zab 280, korpa 180, burgonya őszi 70—80, nyári rózsa 130—150, széna 100—120, szalma 40—50, káposzta drb. 1—1.50, téli vetemények: sárgarépa 350—400 lej, petrezselyem 600—850, alma 300—600 lej. Élőállat árak: Kövér ökör élősúly kg.-ként 10—11, félkövér 8, gyenge 6 lej, növendékmarha 6 lej, fiatal állatok 2 éves korig 8 lej, szopóborju 15 lej, bika 5 lej, hussertés kg. 15, kövér sertés 18—19 lej. Huspiac: Marhahus 14—16 lej, borju szopó 24—26, sertéshus 24—26, szalonna 32 lej.

Az aradi piaci árak. Gabonaneműek: Buza 390—400, gyenge felhozatal, irányzat szilárd, tengeri 170, árpa 260, zab 230—240. Zöldség, főzelék: hagyma 4—5, fokhagyma 15—20, káposzta fejes 1—3. Vetemény: burgonya 1—1.50, szárított bab 4—6. Gyümölcs: alma 4—10, körte 4—20. Majosrág: liba 70—300, kacska 60—130, tyuk 60—80, csirke 25—50, pulyka 160—200. Tojás: 1.20—1.40. Hús: szarvasmarha élősúlyban 7—8, borju 15—16, sertés 16—18. Takarmány: széna 100—120, lucerna 140—160, szalma 50—55. Tejnemű: édes tej 4—5 (a mult heti drágulás után, több vidéki tejszállító négylejért is árulja liteért) tejfel 30—35, tehénturó 8—10, juhturó 26—28, vaj 60—70 lej.

Kolozsvári tőzsdei árak: Buza 77—78 kg-os 2—3% i. a. 450 L. Árpa 59—60 kg-os 290—300 L. Zab 40 kg-os 305—310 L., tengeri 220 L. Heremag 3200 L. Lucerna 3200 L. Fehér bab 280 Lei.

Eladó egy kétlámpás, falura való fülhallgató rádió, mely már három zseblámpaelemmel jól megy. Ugyanott egy hangszórós hálózati készülék is eladó. Cím a kiadóban.

Vegyes

A mezőgazdasági kamarai választások dec. 5-ről februárra halasztottak. A kormány azt tervezi, hogy a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi, valamint munkakamarákat egyesíti gazdasági tanács címen. Az országban 5 ilyen tanácsot állít fel ezek alosztályai gyanánt működnének a kamarák. Ily értelemben az előmunkálatok folynak már, de aligha készülnek el februárra, mely esetben a választásokat ismét későbbi időre halasztják.

Móckokat telepítenek az erdélyi határszélekre a földművelésügyi miniszter terve szerint és pedig Temes, Arad, Bihar és Szatmár vármegyékbe. A betelepítésre kerülő terület egyelőre 1000 hektár, amely célra az állami rezervátok használják fel.

Az exportra kerülő sertések minimális súlyát szabályozta, a vámvezérigazgatóság. November 15.-től a Csehszlovákiába exportra kerülő mangalica sertés minimális súlya 160 a yorkshirei 140 kg. kell legyen. Az előírás betartását az állatorvosok ellenőrzik.

A Medicago zuzógép mint őrlő és daráló-gép megőröl és megdarál mindenféle gabonát, takarmányt, ha kell követ, téglát stb. Ez a szencziaci találmány már Romániában is beszerezhető. Oriási előnye nagy teljesítő képessége, kifogástalan munkája és minimális üzemköltsége. Rövidesen a köves malmok a Medicago-ra térnek át. A Medicagot bemutatta a Román Gépkereskedelmi Rt. (Kolozsvár) az E. G. E. szatmári kiállításán, de megtekinthető ma már több gazdaságban és Kolozsvárt a Széna-tér 8. sz. alatt is üzem közben. Egy bemutató alkalmával különös érdeklődést keltett az, hogy a bemutató tartama alatt különböző mezőgazdasági terményeket dolgozott fel a zuzó- és őrlőgép. A kis típusú gépet 30 lóerős Cormick traktor hajtotta, a fordulatszám 3360 volt. A gép egy óra alatt feldolgozott 9 q idei szemes kukoricát, 5 q 85 kg szójababot, 5.50 q őszi árpát, 10 q szemes borsót, 4.90 q lucernát, 7.8 q csöveskukoricát, 17 q kismalomból származó olajpogácsát és 5.80 q nedves borsószalmát. A Medicago egyetemes zuzó és őrlőgép, rövidesen minden községben nélkülözhetetlen lesz, mert az állatok modern és észszerű takarmányozása nélkülözhetetlenné teszi. A gép teljesen feltárja és így hozzáférhetővé teszi a gyomornedvek számára a liszté zuzott takarmányok minden tápértékét.

A C. F. R. igazgatósága mérsékelte a borszállítványok fuvardiját, sajnos azonban csak a 150 km-nél nagyobb távolságra, amely intézkedés előmozdítja a regáti gyenge minőségű terrasz boroknak Erdélyben való értékesítését a kitűnő erdélyi borok számára.

„Marhák vagy juhok részbeni vagy nyereségre való teletetését vállalom“ br. Kemény Ferenc. Moresti, pu. Niraștau, jud. Mures.

Bérbeadó 127 hold egy tagban levő birtok több évre uri lakással, gazdasági felszereléssel, őszi vetéssel, Balássy Sándor, Abrănești, pu. Odorheiu.

Mezőgazdasági gépek, eszközök
és anyagok nagybani lerakata.

Talajmivelő, vető, cséplő,
megtisztító, burgonyakisze-
dő stb. gépek nagy raktára

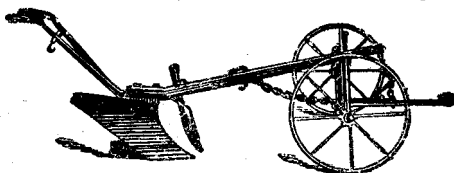
Minden típusu, eredeti

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszkö-
zök fő ismertetőjelei:

**Gondos gyártás
és nagyértékű
anyagminőség!**

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon, mert az alkatrész
értékét egyedül az anyag minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

KLUSCH JÁNOS, CLUJ-KOLOZSVÁR

Str. Londrei - Hosszu u. 21. sz. — Telefon 512.

„SOTOR“ hernyóenyv

Olcsó! Ellentálló! Gazdaságos!

Beszerezési forrás tekintetében utbaigazitással szolgál:

MOSKOVITS IPARTELEPEK R.-T. ORADEA

ŐSZI VETŐMAGCSÁVÁZÁS A
PORZOL
SZÁRAZ PÁCCAL
A BÚZATERMELÉS DIADALA!

A mételykór

ELLEN

BIZTOS GYÓGYSZER A

DISTOL

A CHINOIN

NÖVÉNYVÉDELMI SZEREK

biztosan és gyorsan hatnak!

Vezérképviselőt:

FREDERIC SPODHEIM & Co

BUCUREȘTI I, STRADA SFT. CONSTANTIN 4.

Anyagrendelés:

»AGROTECHNICA«

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. REG. FERDINAND 8.